

ASIAN NEWSLETTER

marec 2017

- Rozsudok nad Park Geun-hye
- THAAD umiestnený v Južnej Kórei
- Regionálne voľby v Indii
- V Mjanmarsku útočia povstalci
- Taiwanský ex-prezident pred súdom
- Diplomatická roztržka Malajzie a KĽDR
- Flash News
- Bussiness News
- Cyber News

Šírimo odborné vedomosti o Ázii

ČÍNA •

V Pekingu se souběžně uskutečnilo zasedání Všečínského shromáždění lidových zástupců a Čínského lidového politického poradního shromáždění, označovaného jako **lianghui**. Diskutována byla témata jako plánované tempo ekonomického rastu, ktoré bylo stanoveno na úroveň 6,5 %, omezování produkce uhlí a oceli nebo provádění některých reform, které by v budoucnu měly omezit rostoucí zadluženost země.

HONGKONG •

Hongkong má nového předsedu výkonné rady. Vítězkou voleb, které se uskutečňují v rámci komise složené převážně z příznivců Komunistické strany Číny, se stala s 67 % hlasů Carrie Lam, jež se těší oblibě Pekingu. Po oznámení výsledku byly v hledišti vidět žluté deštníky, symbol pro-demokratického protestu za přímé volby z roku 2014. Carrie Lam tak již nyní u části společnosti čelí pochybám o legitimitě svého mandátu a ve své funkci bude čelit názorově rozštěpené společnosti.

Južná Kórea:

Pád prezidentky Park dokonáný

Ústavný súd Kórejskej republiky dňa 10. marca 2017 jednohlasne potvrdil decembrové rozhodnutie kórejského parlamentu o zbavení prezidentky Park Geun-hye mandátu z dôvodu zneužitia právomocí. Jej pád započal v októbri minulého roku, kedy sa zistilo, že prezidentkina dlhoročná priateľka Choi Soon-sil zneužívala svoje postavenie k ovplyvňovaniu kórejských politikov a konglomerátov. Parlament pristúpil k obvineniu prezidentky po vyše mesiaci miliónových protestov naprieč celou krajinou.

Pre samotnú Park odvolaním celá situácia neskončila a na konci marca bola zadržaná. V dôsledku zbavenia mandátu totiž prišla o prezidentskú imunitu a nič teda nebránilo tomu, aby bolo voči nej vznesené obvinenie pre činy, kvôli ktorým prišla o mandát. V súvislosti s celou kauzou bolo obvinených už niekoľko osôb vrátane Choi Soon-sil či Lee Jae-yong, podpredsedu správnej rady Samsungu.

Park Geun-hye bola prvou ženou v prezidentskej funkcii a len šiestou demokraticky zvolenou prezidentkou Južnej Kórei. Prvé demokratické priame prezidentské voľby sa v zemi konali až v roku 1988, nasledujúc po dekádach autokracie, čo Južnú Kóreu činí relatívne mladou demokraciou. Úspešné vyvodenie ústavnej zodpovednosti voči Park tak predstavuje zásadný bod vo jej vývoji, pretože len skutočné vyvodenie zodpovednosti voči verejným činiteľom svedčí o fungujúcich demokratických inštitúciách štátu.

Zatiaľ čo odsúdenie prezidentky bude z dlhodobého hľadiska pravdepodobne pozitívnym pre vývoj juhokórejskej demokracie, aktuálne sa Južná Kórea dostala do situácie značného politického chaosu. Kórejská strana slobody (Strana Saenuri) sa v dôsledku decembrového obvinenia prezidentky parlamentom dostala do rozkladu, keďže veľká časť jej členov sa od prezidentky Park dištancovala a aj hlasovala za jej obvinenie. Je veľmi nepravdepodobné, že by sa Kórejskej strane slobody podarilo konsolidovať svoju pozíciu do májových predčasných prezidentských volieb. Aktuálne prieskumy dávajú najväčšiu šancu na víťazstvo Moon Jae-in, kandidátovi stredo-ľavej Strany Minjoo, ktorý v roku 2012 kandidoval proti Park.

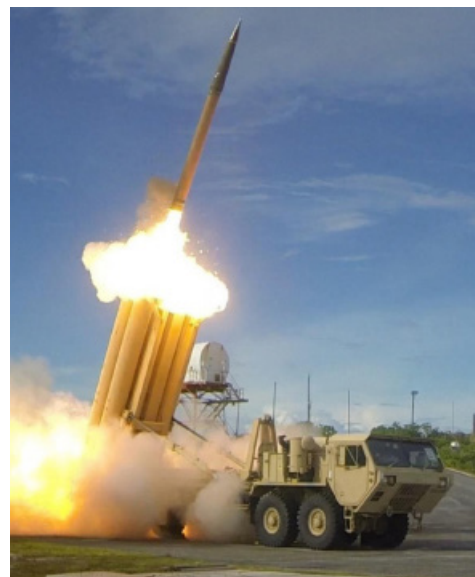
Rozdelená je tiež juhokórejská spoločnosť. Napriek tomu, že k odsúdeniu prezidentky Park prispeli masové protesty, nie všetci Kórejčania boli spokojní s výsledkom konania pred Ústavným súdom. Len pár minút po oznámení verdiktu sa vydali do ulíc Soulu a ďalších miest tisíce prezidentkiných podporovateľov, skandujúc heslá ako „demokracie je mŕtva, Južná Kórea je mŕtva“.

Jižní Korea má nový protiraketový systém

Na sklonu prvního březnového týdne Severní Korea navázala na raketovou zkoušku, kterou provedla v polovině února tohoto roku, a vyslala k Japonsku další střely. Všechny čtyři balistické rakety dopadly do Japonského moře, tři údajně zasáhly do výlučné ekonomické zóny Japonska. Odpálením raket KLDK reagovala na zahájení společných cvičení Foal Eagle, která mezi USA a Jižní Koreou probíhají každoročně.

Den po incidentu začaly USA na jihokorejském území s rozmisťováním části protiraketového štítu THAAD. Přestože americký ministr obrany James Mattis uvedl, že THAAD je určen k obraně výhradně před KLDK a není namířen proti žádné jiné zemi, proti jeho rozmisťování protestuje Čína i Rusko, jelikož raketový deštník by teoreticky byl schopen zastavit jejich střely a snižuje tak zadržovací potenciál mocností.

OSN kvůli jaderným a raketovým testům uvalila na Severní Koreu poprvé v roce 2006, v únoru 2017 dosáhla jejich výše historického maxima. KLDK však od svého zbrojního programu neustupuje a na začátku dubna přistoupila k dalšímu raketovému testu.

Indické regionální volby: Módí znovu vítězem

Obyvatelé pěti indických států (Punjab, Goa, Uttarakhand, Uttar Pradesh a Manipur) si zvolili své zástupce do zákonodárných shromáždění. Největší pozornost byla tradičně upřena k nejlidnatějšímu a zároveň demograficky diverzifikovanému státu Uttar Pradesh, kde žije 220 milionů obyvatel. Výsledek regionálních voleb v tomto státě je důležitým ukazatelem možného průběhu všeobecných voleb, které se budou konat v roce 2019.

V letošním roce se ve volebním souboji utkaly tři hlavní strany. Přestože se Indický národní kongres těšil podpoře v Manipuru, Goa a Punjabu, celkově největší počet hlasů získala současná vládnoucí Indická lidová strana (BJP) v čele se současným indickým premiérem Nárendrem Módím, a to díky drtivému vítězství právě v Uttar Pradeshi a Uttarakhandu. Tento výsledek předpovídá, že Módí zůstane v čele státu i po příštích volbách a stále si udržuje silnou přízeň veřejnosti navzdory politickým přešlapům, jakým byla například překotná měnová reforma.

JIŽNÍ KOREA • Členové zámožné jihokorejské rodiny Shin, která vlastní obchodní impérium Lotte Group, čelí ze strany státu závažným obviněním ze zpronevěry, daňových úniků a podvodu. Případ nesouvisí s vyšetřováním prezidentky Park. Lotte Group zároveň čelí problémům v Číně, kde musela v důsledku demonstrací a volání po bojkotu uzavřít 80 % obchodů, jelikož na svých pozemcích v Jižní Koreji umožnila umístění amerického protiraketového systému THAAD.

KAMBODŽA • V současnosti kambodžská ekonomika čelí problémem spojeným s nesplatenými půjčkami. Počas vlády Lon Nola v letech 1970-1975 USA požičali Kambodži vyše 278 milionů dolárov. Dlh sa odvtedy vyšplhal na 505 milionů dolárov a Američania začali požadovať jeho splatenie, čo Kambodža odmieta. Zároveň každý rok USA daruje Kambodži cca 70 milionů dolárov v priamej zahraničnej pomoci, čo sa však môže stať obeťou plánovaných škrtov v americkom rozpočte.

Násilí a uprchlická vlna v další části Myanmaru

Tisíce lidí uprchlo na začátku března před násilím, které rozpoutali povstalci ze skupiny Armáda myanmarské národně demokratické aliance (MNDAA). V provincii Kokang na severovýchodě země zaútočili střelnými zbraněmi na hotel a několik policejních stanovišť. Při střelbě zemřelo 30 lidí, mnoho dalších bylo zraněno. Obyvatelé Kokangu nyní prchají do středu země i do sousední Číny, jelikož region je ze strany povstalců pod dlouhodobým tlakem.

MNDAA je jednou z přibližně dvaceti ozbrojených skupin, které ohrožují stabilitu Myanmaru již několik dekád. V roce 2015 vláda vyjednala příměří s osmi povstaleckými skupinami, po jiných – včetně MNDAA – před zapojením se do mírového procesu požaduje odzbrojení. MNDAA tento krok odmítá a spojila se v koalici s dalšími dvěma povstaleckými skupinami, s nimiž se snaží o převzetí kontroly nad jihovýchodem země.

Sama myanmarská vláda čelí obvinění z násilí páchaného na etniku Rohingyů, kteří žijí na západě země. Zvláštní reportér OSN pro lidská práva Yanghee Lee vyjádřil na začátku měsíce obavu, že se vláda snaží excesivním násilím vyhnat milionovou populaci Rohingyů ze země kvůli vidině etnického sjednocení Myanmaru.

SRÍ LANKA •

Gotabhaya Rajapaksa, bratr bývalého srílanského prezidenta čelí obvinění v souvislosti s eskadou smrti, která měla v době občanské války s tzv. Tamilskými Tygry údajně na jeho příkazy vraždit nepohodlné novináře a politické disidenty. Rajapaksa jakoukoli spojitost s vražděním odmítá. Sám bývalý prezident Srí Lanky je společně s dalšími členy jeho rodiny vyšetřován pro podvod a vraždu. Všichni však obvinění odmítají a viní současnou vládu z politické msty.

Diplomatická bitva Severní Koreje s Malajsíí

Vražda Kim Jong-nama, bratra severokorejského diktátora, která se v únoru 2017 odehrála na letišti v Kuala Lumpur, způsobila mezi Severní Koreou a Malajsíí diplomatickou roztržku. Na jejím počátku stála neochota Malajsie vydat Kimovo tělo do Severní Koreje, aniž by vyšetřovatelé uskutečnili pitvu. Pchjongjang následně důrazně odmítl nález, že Kim byl otráven nervově paralytickou látkou VX, a především pak důkazy naznačující zodpovědnost Severokorejců za útok. Podle malajské policie se minimálně dva ze sedmi podezřelých stále ukrývají na severokorejské ambasádě.

V reakci na postup a výsledky vyšetřování vydala Severní Korea zákaz výjezdu ze země pro malajské občany, což se přímo dotklo 11 lidí. Malajsie odpověděla recipročním zákazem pro Severokorejce, kterých v zemi pracuje více než 1000. Roztržka byla po měsíci rozhovorů diplomaticky rozřešena a zákazy zrušeny, tělo Kim Jong-nama pak bylo letecky převezeno do Pchjongjangu.

Taiwanský ex-prezident stanul před soudem

Bývalý prezident Taiwanu Ma Ying-jeou stanul před soudem ve spojitosti s únikem tajných informací z policejního vyšetřování v roce 2013. Člen opoziční Demokratické pokrokové strany (DPP) Ker Chien-ming byl v dané době odposloucháván kvůli obvinění z ovlivňování soudních procesů. Ma informace nabyté z odposlechnů sdílel s tehdejším premiérem Jiang Yi-huahnem a svým mluvčím Lo Chih-chiangem, čímž se měl na svém politickém konkurentovi dopustit trestného činu pomluvy a porušení zákona o ochraně osobních údajů. Taiwanské zákony za tyto činy vyměřují až tříletý trest odnětí svobody. Taiwanský ex-prezident sdílení informací přiznává, jeho nezákonnost však popřel s tím, že šlo o nutné opatření a okresní soud v Taipei mu na konci měsíce dal za pravdu. Ker ihned oznámil, že se proti rozsudku odvolá. Ma Ying-jeou po odstupu z čela země v květnu 2016 čelí mnoha dalším obviněním, většina z nich se týká korupce.

Cyber News

Japonsko pod náporom kyberútoků

Japonsko v roce 2016 čelilo rekordnímu počtu 1692 kyberútoků, jak vyplývá z analýzy japonské Národní policejní agentury (NPA). Země je v rámci Asie dlouhodobě jednou z nejzranitelnějších vůči kyberzločinu. Útočníci se v Japonsku soustřeďují nejvíce na krádeže osobních údajů skrze phishing, sociální inženýrství nebo skimmery, se získanými daty pak páchají finanční podvody. Běžné jsou také přímé kyberútoky na banky a jiné instituce.

Počet bezkontaktních transakcí v Japonsku vzrostl mezi lety 2015 a 2016 o 51 %, nejvíce ze všech asijských zemí. Silně se zde projevuje také globální trend využití obecně zranitelnějšího internetu věcí. Úroveň zabezpečení však tomuto překotnému rozvoji neodpovídá a informovanost veřejnosti i soukromého sektoru je taktéž velmi nízká.

Business News

Mongolsko sa ocitlo v ekonomických problémoch

Vďaka nárastu zahraničných investícií do kľúčového ťažobného sektora Mongolsko počas poslednej dekády zažívalo obdobie značného ekonomického rastu. Medziročný rast HDP sa šplhal až na dvojciferné čísla, v roku 2011 to bolo rekordných 17 %. Od minulého roku sa však Mongolsko borí s ekonomickou krízou spôsobenou nadmernými verejnými výdavkami v kombinácii s klesajúcimi výnosmi z exportu nerastných surovín v dôsledku poklesu ich cien. Situáciu nove zhoršuje také pokles zahraničných investícií, ktorý v minulom roku spôsobil značný prepád mongolského tugriku o 20 % a nárast deficitu verejných financií až na 19,5 %. Pod podmienkou prijatia opatrení za účelom fiškálnej konsolidácie sa Mongolsko minulý mesiac dohodlo s Medzinárodným menovým fondom, Svetovou bankou, Ázijskou rozvojovou bankou ako aj bilaterálnymi partnermi (Čína, Japonsko, Južná Kórea) na poskytnutí záchranného balíku 5,5 miliárd dolárov. Pokiaľ dohoda prejde aj poslednými schvaľovacími procedúrami, očakáva sa od nej rehabilitovanie miestneho finančného sektora, podpora investícií a zamestnanosti, ako aj posilnenie mongolskej fiškálnej disciplíny.